

Undervisningstekst til Katharina Luther – Munkens brud

Af Anette Wilhjelm Jahn / Måle fortælleteater

Tekst til 7. – 10. Klassetrin til efterbearbejdelse af TRIOfabula og Måle Fortælleteaters forestilling ”Katharina Luther – Munkens brud”. Teksten er tænkt som et afsæt til en samtale omkring forestillingen. Teksten må kun bruges i forbindelse med booking af forestillingen.

Under sildetønderne

Hun ligger under de andres kroppe. Metchild ligger helt op ad hende. Hjulene under vognen larmer, hver gang de kører ned i endnu en vandpyt. Det er ikke til at holde ud at høre på Metchilds gråd. Selvfølgelig er Metchild bange. Det er de alle sammen. Men Metchild græder altid. Det er mange år siden, Katharina sidst har grædt. Hvorfor græde, når ingen trøster én?

Kusken råber ad hestene. Selvfølgelig er han bange for at blive afsløret med ni bortløbne nonner gemt under hans sildetønder. Han risikerer vist at blive hængt. Ave Maria, hold din hånd over denne fromme mand. Oppe over sildetønderne kan Katharina se pishen svirpe uafbrudt. Stakkels dyr. Hun beder til, at hestene får hvile og godt foder, så snart de når Wittenberg. Katharina får en spids albue mast ind i kinden. Hun kan ikke sige hvis den er. Vognen er så fuld af nervøse lemmer, der ikke ved, hvad de skal gøre af sig selv.

Ave Maria! Hun hører flere af pigerne fremsige bønner. I årevis har de sagt disse bønner. Men nu er det, som om ordene falder ind over hinanden. Klitrer sig forkert fast på tungen. Pigerne kæmper for at få det til at lyde rigtigt. Undtagen Metchild. Hun græder bare.

Pludselig hører hun en hæselig mandehvisken i sit øre: ”Bortløbne nonne! Selv skøgerne vil se ned på dig nu”. Hvor kommer den stemme fra? Den fortsætter: ”Det er dig, som har overtalt de andre piger, ikke sandt? Dig som har rodet dem ud i det her”. Katharina vil holde sig for ørene, men hun kan ikke røre armene. ”Ave Maria, hør min bøn. Lad det ikke være djævelen, der taler til mig. Lad os komme frelste frem til Luther, munken som vil beskytte os”.

” Lige om lidt,” hvisker den lede stemme, ”bliver vognen standset. I bliver opdaget og sendt tilbage til klosteret. Uhh hu, abbedissen murer jer inde i hver sin celle inde i kirken. I får bare en hård måtte at ligge på og en af de der kjortler af hestehår, der kradser huden til blods. Ha! Gennem et lille gittervindue får I hver dag lov til at aflevere jeres stinkende spande og får til gengæld en tynd fastesuppe. Og så kan I ellers stå der og glo. Ingen vil længere tale til jer. I kan bare vente på at dø”.

Katharina kan ikke holde på sit vand længere. Og det er hun ikke ene om. Stanken af pis blander sig med lugten fra sildetønderne. Bare Metchild dog ville holde op med det tuder.

”Ave Maria,” beder Katharina, ”er det djævelen, der taler? Kan de andre også høre ham? Eller er han hoppet ind i min hovedskal og sidder der med sin trefork og spider mine tanker rundt og rundt? Har Gud forladt os? Kære jomfru Maria, jeg beder dig: Få djævelen til at tie!”

Det giver et ryk i hende. Oppe på toppen af en af sildetønderne sidder en lille, underlig mand i sorte, lange klæder og stirrer ned på hende: ”Truer du mig? Med din sølle jomfru Maria? Hvad kan du bruge hende til nu? Har du ikke læst, at ham din Luther helt, han vil helt af med Maria? Maria er ikke spor guddommelig. Luther kalder det afgudsdyrkelse”.

Katharina råber højt: ”Det passer ikke! Luther vil ikke tage den hellige jomfru Maria fra os”.

I det samme bliver vognen voldsomt urolig, hestene stejler og vrinsker op. Alle tier. Også Metchild holder inde med sin gråd. Har de andre mon også fået øje på den sortklædte mand? Eller er det kun hende? Det varer lidt, før kusken får kontrol over hestene igen. Han taler lavmeldt: ”Rolig piger, der er ikke nogen. Det er bare en ulv, som følger efter os og gør hestene oprørte. Om Gud vil, når vi til Wittenberg inden messen”.

En ulv! Tænker Katharina. Har Gud sendt os en glubsk ulv? Hun hører Metchilds forsigtige stemme: ”Katharina, vil Luther tage Maria fra os?”

”Nej, nej”, fremstammer Katharina og tænker bekymret på alt det, hun har læst af Luther. Men en munk kan da umuligt mene, at de ikke må bede til den hellige jomfru? ”Nej Metchild,” siger hun, ”det skal nok gå alt sammen. Luther passer på os”.

”Men hvem snakker du med?”, vil Metchild vide. ”Ingen” siger Katharina.

”Kalder du mig Ingen?”, hvæser den sortklædte deroppe og springer vredt fra tønde til tønde. ”Hvilken fornærmelse. Har du i øvrigt nogen sinde set Maria? Sådan som du ser mig nu, hvad? Har hun så meget kraft, at hun kan vise sig for dig? Eller hun holder måske ikke nok af dig til at gøre sig den ulejlighed? Nej, men det gør jeg, kan du se”.

Katharina har da altid kunnet mærke, at Maria var der. At hun lyttede til hende. Men nej, hun har ikke sådan vist sig – sådan som nu, tænker Katharina.

”Det er vist ikke gode tegn, hvad?”, fortsætter han med sin modbydelige stemme. ”Alle her i vognen ved, hvem der har lokket de andre uskyldige piger ud af klosteret. Og så en påskemorgen. Er det for at få mig til at le? Du er i virkeligheden i ledtog med mig, er du. For du vil jo gøre dem til skøger. Du ved udmærket, at alle mænd må voldtage en bortløben nonne på landevejen. Det bliver en fest! Med ni faldne jomfruer. Uberørt kød”.

Katharina gisper: ”Det var ikke mig, som overtalte de andre til at flygte! SÅ VIG DOG BORT FRA OS!”

Metchild hvisker forskrækket: ”Men det var da din ide, Katharina? Det var da dig, som sagde, at ham Luther vil beskytte os? Som lovede, at det nok skal gå... Hvem snakker du hele tiden med? Er det Gud eller djævelen, som er med dig, Katharina?”

Katharina ved ikke, hvad hun skal svare. Hun ville ønske, at Metchild bare ville begynde at græde igen. I stedet for at ligge der og stirre spørgende på hende. Hurtigt siger hun: ”Metchild, jomfru Maria skal nok holde hånden over os”.

www.tinekskau.dk & www.maalefortaelleteater.dk

Cranach

Foto: Guy Moscoso